

Київський національний університет театру, кіно і телебачення
імені І. К. Карпенка-Карого
Кафедра гуманітарних дисциплін

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор
з наукової роботи

Ірина ЯН Ірина ЯН

Сергій 20» *Сергій* 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ ТА ТЕОРІЯ ХУДОЖНЬОЇ ТВОРЧОСТІ

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти третій (освітньо-творчий)

спеціальність 021 Аудіовізуальне мистецтво та виробництво

освітньо-творча програма Аудіовізуальне мистецтво та виробництво
(назва освітньої програми)

Київ – 2024

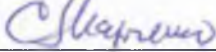
Розробник: ОНІЩЕНКО Олена Ігорівна, завідувач кафедри гуманітарних дисциплін, доктор філософських наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України

Викладачі: Оніщенко О. І., д.ф.н., професор

РПНД розглянуто і затверджено на засіданні кафедри гуманітарних дисциплін протокол № 1 від «30» 08 2024 р.

Завідувач кафедри Олена Оніщенко

РПНД погоджено з гарантом освітньо-творчої програми

Доцент Сергій Марченко
(підпис)

30_08_2024 р.

Пролонговано:

На 20__/20__ н.р.

Завідувач кафедри _____ О. І. Оніщенко, протокол №__ від «__»__20__

На 20__/20__ н.р.

Завідувач кафедри _____ О. І. Оніщенко, протокол №__ від «__»__20__

На 20__/20__ н.р.

Завідувач кафедри _____ О. І. Оніщенко, протокол №__ від «__»__20__

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма навчання			
	денна		заочна	
Характеристика навчальної дисципліни	Вибіркова			
Курс	1		1	
Семестр	2-й		2-й	
Кількість кредитів	3		3	
Загальний обсяг годин	90		90	
	лекційні			
	20		6	
	семінарські			
	10		4	
	Самостійна робота			
	60		80	
Вид підсумкового контролю	залік		залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета:

- навчальна дисципліна «Історія та теорія художньої творчості» для аспірантів є вибірковою компонентом освітньої програми і має на меті розширити філософсько-естетичні та етико-психологічні знання магістрів щодо теоретичних шукань науковців різних історико-культурних періодів, дослідницькі надбання яких, так чи інакше, скеровували й визначали розвиток і видової специфіки мистецтва, загалом і її конкретних видів, зокрема.

Мета навчальної дисципліни також передбачає опертя на персоналізований підхід задля виявлення специфіки реалізації творчого процесу видатних митців від доби Античності до метамодернізму.

Завдання:

- проаналізувати проблему творчості і її місце у дослідницькому просторі;
- розглянути феномен художньої творчості на «теоретичному перехресті» гуманітарних наук;
- показати закономірність процесуального руху: здібності – обдарованість – талант – геніальність;
- дослідити основні етапи творчого процесу і явище самовираження;
- розглянути особливості інтерпретації феномена художньої творчості у логіці становлення дотичних понять : від Античності до Нового часу;
- аргументувати потенціал «персоналізованого» підходу при вивченні художньої творчості в умовах другої половини XIX ст.;
- проаналізувати теоретичні орієнтири дослідження проблеми художньої творчості у контексті «некласичної естетики»;
- показати специфіку творчо-пошукового спрямування української

- гуманістики кінця ХІХ – початку ХХ ст.;
- обґрунтувати сутнісні ознаки «негативної» психології і її потенціал при вивченні художньої творчості;
  - розглянути зміну теоретичної і художньої парадигми у царині художньої творчості у добу «пост» і «метамодернізму»

Очікувані результати навчання (РН) за дисципліною:

ПРН 11. Знати засади організації науково-педагогічної діяльності, вміння організувати власну науково-дослідницьку та викладацьку працю.

ПРН 13. Дотримуватись норм професійної етики й академічної доброчесності у науковій і практичній діяльності та проведенні власного наукового дослідження.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	Усього	В тому числі.			Усього	В тому числі		
		Лек.	Прак т.	С.р.		Ле к.	Сем.	С.р
	2	3	4	5	6	7	8	9
1. Проблема творчості: окреслення дослідницького простору		2		6				5
2. Художня творчість у контексті гуманітарного знання.		2		6			1	5
3. Процесуальний характер художньої творчості		2	2	6		1		5
4. Особа митця і специфіка творчого процесу.		2		6		1	1	10
5. Історико-теоретична традиція інтерпретації художньої творчості в логіці становлення дотичних понять.		2	2	6		1		10
6. Проблема художньої творчості у логіці «персоналізованого підходу»		2		6		1	1	10
7. Специфіка історико-теоретичних напрацювань на теренах проблеми художньої творчості: контекст «некласичної естетики»		2	2	6		1		5
8. Проблема художньої творчості у просторі української гуманістики: теоретичні розвідки кінця ХІХ – поч. ХХ ст.		2	2	6		1	1	10
9. «Негативна психологія» і становлення нових орієнтацій в контексті проблеми художньої творчості.		2		6				10

10. «Демонтаж» класичних інтерпретацій художньої творчості: від «пост» до «метамодернізму»		2	2	6				10
Всього:	90	20	10	60	90	6	4	80

4. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Проблема творчості: окреслення дослідницького простору.

Творчість та її види: до визначення понять. Специфіка художньої творчості. Типи художньої творчості: а) індивідуальний; б) колективний; в) виконавський. Проблема художньої творчості у концептуальному полі сучасної гуманістики.

Основні поняття/ ключові слова: творчість, види творчості, художня творчість, типи художньої творчості.

Рекомендована література:

1. Андрущенко Т. І., Андрущенко Т. В. Реципієнт як складова мистецького процесу: особливості сучасної молодіжної культури// Культура в контексті практичних форм буття людини: кол. монографія. Ніжин, 2022. С. 33-50.
2. Кузнецова Т. В. Психологія культури: курс лекцій/ К.: МАУП, 2007. 152 с.
3. Митець// Великий тлумачний словник сучасної української мови. К.: Перун, 2005.
4. Протас М. О. Художня творчість у вимірах соціокультурного руху ХХ століття// Творчість у контексті розвитку людини. Матеріали міжнар. наук. конференції. Ч. 3. К., 2003. С. 27-29.
5. Слоневська І. М. Принцип діалогізму як одна з основ гуманітаризації змісту літературної освіти // Філософія освіти. К., 2005.

Тема 2 . Художня творчість у контексті гуманітарного знання

Потенціал «теоретичного перехрестя» гуманітарних наук. Засадні сегменти художньої творчості: а) психологічний; б) етичний; в) культурологічний. Естетико-мистецтвознавчий сегмент як приклад теоретико-практичного паритету. Концептуалізація проблеми у сучасному гуманітарному просторі.

Основні поняття/ ключові слова: гуманітарне знання, міждисциплінарність, «теоретичне перехрестя», сегмент, теоретико-практичний паритет.

Рекомендована література

1. Брюховецька О. В. Візуальний переворот у культурі і культурології // Культурологія. Могилянська школа: кол. монографія. К., 2018.
2. Маланчук-Рибак О. З. Культурологія і мистецтвознавство: наукові статуси та взаємовпливи/ Вісник ЛНАМ. Сер.: Культурологія. Вип. 29. Львів, 2016. С. 58-70.
3. Олійник О. С. Діалог культур: теоретико-практичні особливості культурного виробництва// культурологічна думка: збірн. наук. праць. К.: Інс-т культурології НАМУ, 2022. № 21. С. 24-33.
4. Оніщенко О. І. Художня творчість у контексті гуманітарного знання: монографія. К.: Вища школа, 2001. 179 с.

5. Сучасна культурологія: постмодернізм у логіці розвитку української гуманістики: кол. монографія. К.: Ліра-К, 2021. 432 с.

Тема 3. Процесуальний характер художньої творчості

«Низова естетика» як підґрунтя становлення людської чуттєвості. Здібності: єдність «вроджених» чуттів та «набутих» почуттів. Обдарованість – талант – геніальність: шлях до опанування «секретів» творчості. Приклади реалізації процесуальності художньої творчості у мистецькій практиці.

Основні поняття/ ключові слова: «низова естетика», «вроджені чуття», «набуті почуття», обдарованість, талант, геніальність.

Рекомендована література

1. Барт Р. Міфологія. Література і Міна Друе. Р. Барт./Електронний ресурс. Реж доступу: vue.gov.ua.<https://vue.gov.ua> > Барт Ролан...
2. Жукова Н. А. Елітарна література в іменах: монографія. К.: Інс-т культурології НАМ України, 2016. 304 с.
3. Кривошея Т. О. Дослідження чуттєвої культури в категоріях сучасної гуманітаристики: методологічні принципи// Сучасна культурологія: актуалізація теоретико-практичних вимірів: кол. монографія. К.: Ліра-К., 2019. С. 65-87.
4. Сидоренко В. Д. Візуальне мистецтво: від авангардних зрушень до новітніх спрямувань: Розвиток візуального мистецтва України ХХ-ХХІ століть. К., 2008. 187 с.
5. Франко І. Я. Із секретів поетичної творчості: монографія // Зібрання творів. У 50–ти т. К.: Наукова думка, 1981. Т.31. С. 45-119.

Тема 4. Особа митця і специфіка творчого процесу. як мотиваційний чинник творчого процесу

Самовираження. Етапи творчого процесу: загальна характеристика. Задум твору як вияв особливості художнього мислення митця. Приклади реалізації творчого процесу у практиці мистецтва.

Основні поняття/ ключові слова: особа митця, творчий процес, самовираження, етапи творчого процесу, задум твору, художнє мислення.

Рекомендована література

1. Беньямін В.- В. Вибране. Львів, Літопис, 2002. 214 с.
2. Барт Р. Смерть автора / Р. Барт/ Електр. ресурс/ Реж доступу: vue.gov.ua.<https://vue.gov.ua> > Барт Ролан
3. Оніщенко О. І. Культурологічний потенціал епістолярію: європейський досвід другої половини ХІХ – першої половини ХХ століття: монографія. К.: Ліра-К, 2017. 268 с.
4. Поліщук О. П. Художнє мислення: естетико-культурологічний дискурс: монографія. К.: ПАРАПАН, 2007. 208 с.

Тема 5. Історико-теоретична традиція інтерпретації художньої творчості в логіці становлення дотичних понять.

Науково-теоретичні пошуки доби Античності (Сократ, Платон, Арістотель,

Теофраст, Гален). Специфіка понятійного апарату в естетичному дискурсі італійського Відродження (ремісник – майстер, геній, традиція – спадкоємність – новаторство, стиль та ін.). Проблема гуманізму. Процес накопичення дотичних понять в умовах стильового плюралізму Нового часу (форма, образ, гармонія та ін.).

Основні поняття/ ключові слова: античність, Відродження, Новий час, дотичність, стильовий плюралізм.

Рекомендована література

1. Арендт Г. Між минулим і майбутнім: монографія. К.: Дух і літера, 2002. 321 с.
2. Гален Клавдій // Європейський словник філософій. Лексикон неперекладностей. К.: Дух і літера, 2009. Т.1. С.297-298; С. 534-536.
3. Петрова О. М. «Комедія» Данте Аліг*єрі. Мистецький коментар XIV-XX століть: монографія. К.: Факт, 2009. 424 с.
4. Татаркевич В. Історія шести понять. Мистецтво. Прекрасне. Форма. Творчість. Відтворництво. Естетичне переживання: монографія. К.: Юніверс, 2001. 368 с.

Тема 6. Проблема художньої творчості у логіці «персоналізованого підходу»

«Біографічна складова» в опрацюванні природи художнього таланту: теоретико-практичний паритет Шарль Огюстен де Сент-Бєв – Т. Готьє. Естетико-психологічні пошуки Ш. Бодлера: «естетичне дистанціювання» від «фальсифікаторів почуттів». Модернізація засобів створення художнього образу: символізм С. Малларме – Р. Гіля.

Основні поняття/ ключові слова: біографізм, «фальсифікація почуттів», теоретико-практичний паритет, символізм.

Рекомендована література

1. Бодлер Шарль// Зарубіжні письменники. Енциклопедичний довідник у 2-х т. Тернопіль, 2005. Т.1. С.153.
2. Готьє Теофіль // Універсальний словник-енциклопедія. 4-е вид. К.: Тека, 2006.
3. Зубавіна І. Б. Специфіка прояву сюрреального у кінематографі України// Мистецтвознавство України: збірн. наук. праць. К.:, 2004. Вип. 4. С. 204-213.
4. Менжулін В. І. Біографічний підхід в історико-філософському пізнанні: монографія. К.:НаУКМА, 2010. 455 с.
5. Кохан Т. Г. Персоналізована історія європейського кіномистецтва: потенціал культурологічного аналізу: монографія. К.: Інст культурології НАМ України, 2021. 320 с.
6. Оніщенко О. І. Письменники як дослідники: потенціал теоретичних ідей (О. Уайльд, Т. Манн, А. Франс, І. Франко, С. Цвейг): монографія. К.: Інст-т культурології НАМ України, 2011. 272 с.

Тема 7. Специфіка історико-теоретичних напрацювань на теренах проблеми художньої творчості: контекст «некласичної естетики».

«Позитивізм – ніцшеанство»: специфіка інтерпретаційних підходів до

феномена художньої творчості. Психоаналітична модель художньої творчості: мотиваційний потенціал «Травми» та стимулів «позасвідомого психічного». Інтуїтивізм А. Бергсона і формування митця «нового типу»: фактор «пам'яті» та експерименти на теренах «необоротний – оборотний час».

Основні поняття/ ключові слова: позитивізм, ніцшеанство, психоаналіз, інтуїтивізм.

Рекомендована література

1. Бабушка Л. Д. Фестивація як комунікативний апропріатор глобалізаційних інтересів у культурологічному просторі: монографія. К., 2020. 272 с.
2. Жукова Н. А. Елітарна література в іменах: монографія. К.: Інст-т культурології НАМ України, 2016. 304 с.
3. Левчук Л. Т. Некласична естетика: досвід першої половини ХХ століття // Естетика: підручник. 3-є вид. К., 2010. С. 365-400.
4. Левчук Л. Т. Психоаналіз: історія, теорія, мистецька практика: навч. посібник. К.: Либідь, 2002. 255 с.
5. Оніщенко О. І. Культурологічні виміри інтелектуальної прози: від художньої творчості до «ігор розуму»: монографія. К., Інст-т культурології НАМ України, 2021. 352 с.
6. Ратушний Д. Культура в психоаналітичній концепції Карен Горні // Українські культурологічні студії: збірн. наук. праць. Вип.2. К., 2022. С. 94-96.

Тема 8. Проблема художньої творчості у просторі української гуманістики: теоретичні розвідки кінця ХІХ-початку ХХ ст.

Трактат І. Франка «Із секретів поетичної творчості»: досвід комплексного підходу. М. Вороний: поліжанровість літературної творчості як компонент культури творення. Творчо-пошуковий характер теоретичної спадщини українських модерністів.

Основні поняття/ ключові слова: чуття – почуття, поліжанровість, модернізм, авангардизм.

Рекомендована література

1. Вернудіна І. В. І. Я. Франко про природу поетичної і сонної фантазії, їх особливості і роль у креативному процесі// Актуальні філософські та культурологічні проблеми сучасності: альманах. Вип. 11. К., 2003. С. 32-39.
2. Владимірова Н. В. Західноєвропейський театр у динаміці культуротворчого процесу межі ХІХ–ХХ століть: монографія. К.: «Щек», 2008. 295 с.
3. Вороний М. К. Твори. Дніпро, 1989. 687 с.
4. Герчанівська П. Е. Культура в парадигмах ХХ – ХХІ ст.: монографія. К., 2017. 378 с.
5. Горбачов Д. О. Українські авангардисти як теоретики і публіцисти: монографія. К., 2005. 384 с.
6. Левчук Л. Т. Українська естетика: традиції та сучасний стан: монографія.

Черкаси, 2011. 340 с.

7. Оніщенко О. І. Письменники як дослідники: потенціал теоретичних ідей (О. Уайльд, Т. Манн, А. Франс, І. Франко, С. Цвейг): монографія. К.: Ін-т культурології НАМ України, 2011. 272 с.
8. Павличко С. Д. Дискурс модернізму в українській літературі: монографія. К.: Либідь, 1999. 447 с.

Тема 9. «Негативна психологія» і становлення нових орієнтацій в контексті проблеми художньої творчості.

Актуалізація творчо-пошукових ідей Ч. Ломброзо у полі теоретичних засад «негативної психології». М. Нордау і його праця «Виродження»: авторська модель художньої творчості. «Потік свідомості– творчий процес»: особливості естетико-психологічного експерименту.

Основні поняття/ ключові слова: «негативна психологія», виродження, потік свідомості, творчий процес.

Рекомендована література

1. Зборовська Н. Код української літератури (проект психоісторії новітньої української літератури: монографія. К.: Академвидав, 2006. 504 с.
2. Нора П'єр. Теперішнє, нація, пам'ять: монографія. К. «КліО», 2014. 272 с.

Тема 10.«Демонтаж» класичних інтерпретацій художньої творчості: від «пост» до «мета»модернізму

Творчий процес у літературно-мистецьких експериментах «постмодерністів»: авторські інтерпретації структурних елементів художнього твору. Художні новації у логіці руху: «постмодернізм – пост+постмодернізм». Мистецький твір у процесі переосмислення сутності художньої творчості в умовах «мета- модернізму».

Основні поняття/ ключові слова: постмодернізм, пост+постмодернізм, метамодернізм.

Рекомендована література

1. Гадамер Г.-Г. Актуальність прекрасного. Герменевтика і поетика. Вибрані твори. К.: Юнеіверс, 2001. С. 51-99.
2. Гринуей Пітер // Олександр Киричук. Мрії найвищої якості // Український Тиждень. № 22 (83) від 5 червня 2009.
3. Станіславська К. І. Мистецько-видовищні форми сучасної культури: монографія. К., 2012. 320 с.
4. Сучасна культурологія: постмодернізм логіці розвитку української гуманістики: кол. монографія. К.: Ліра-К, 2021. 432 с.
5. Холодинська С. М. Михайль Семенко: культурологічні пошуки на теренах українського футуризму: монографія. К.: Ліра-К, 2018. 292 с.
6. Чміль Г. П. Візуалізація мови та семіотика екрану // Культурологічна думка: щорічн. наук. праць. К.: Ін-т культурології НАМУ, 2012. № 5. С. 30-41.

5. Методи навчання

Предметно-цільовий, інформативний, пізнавальний, аналітичний, виховний, діалогічний.

6. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

тема	Завдання	Форма подання	Кількість балів
	Проблема «низової естетики»: досвід художньої інтерпретації («Парфюмер» П.Зюскінд, «Запах жінки» Д.Різі і римейк М.Бреста, «Ласощі» М.Барбері).	опитування	5
	Біографічний метод» і засоби його реалізації у практиці мистецтва (на прикладі «творчості представників різних видів мистецтва (за власним вибором).		5
	Проблема понятійного апарату у теоретичній спадщині І.Франка.		5
	Естетизм як транскультурне явище: особливості європейської та української інтерпретації.		5
	Постмодерністські експерименти в практиці мистецтва (на прикладі художніх творів у різних видах мистецтва за власним вибором).		5

Критерії оцінювання самостійної роботи:

	Критерії оцінювання	Кільк. балів
	Вміння розкрити, проаналізувати, продемонструвати бачення проблем, що визначають зміст самостійної роботи	0-5

7. Форми проведення контролю та критерії оцінювання

Результати навчальної діяльності здобувачів оцінюються за 100 - бальною шкалою.

Поточний контроль: поточне оцінювання роботи здобувачів впродовж семестру проводиться за допомогою: експрес опитування з розглядуваної теми, контрольних вправ, творчих завдань.

Критерії оцінювання при поточному контролі

Критерії оцінювання	Кільк. балів
Завданням поточного контролю є перевірка розуміння певного матеріалу, вироблення навичок самостійного опрацювання текстів, здатності їхнього осмислення та вміння представити знання матеріалу публічно та письмово.	0-2

Підсумковий (семестровий) контроль:

Критерії оцінювання при підсумковому контролі:
здобувач повинен вміти:

– проаналізувати сутність творчості, її різновиди, особливості художньої творчості та її основні типи ;	0-5
-визначити і охарактеризувати засадні сегменти художньої творчості;	
– розглянути закономірності процесуального руху: здібності – обдарованість – талант – геніальність ;	0-5
– визначити і охарактеризувати засадні сегменти художньої творчості;	0-5
– розглянути закономірності процесуального руху: здібності – обдарованість – талант – геніальність ;	0-5
– проаналізувати основні етапи творчого процесу і проблему самовираження ;	0-5
– охарактеризувати особливості інтерпретації художньої творчості у логіці становлення дотичних понять : від Античності до Нового часу;	0-5
– визначити сутність «персоналізованого» підходу при вивченні художньої творчості в умовах другої половини ХІХ ст	0-5
– розглянути концептуальний простір дослідження проблеми художньої творчості у контексті «некласичної естетики»;	0-5
– проаналізувати специфіку творчо-пошукового спрямування української гуманістики кінця ХІХ – початку ХХ ст.;	0-5
– пояснити сутнісні ознаки «негативної» психології і її потенціал при вивченні художньої творчості;	0-5
– аргументувати теоретичні і художні трансформації у царині художньої творчості у добу «пост» і «метамодернізму»	0-5

8. Розподіл балів, які отримують аспіранти (Усього – 100 балів)

За результатами поточне контролю та самостійної роботи												
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9	Т 10	сума	іспит	Сума
0-6	0-6	0-6	0-6	0-6	0-6	0-6	0-6	0-6	0-6	60	40	100

0-6

Шкала відповідності оцінок

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Значення оцінки	Рівень компетентності
90 – 100	A	відмінно - відмінний рівень знань в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками	Високий (творчий)
82-89	B	Дуже добре – достатньо високий рівень знань в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих помилок	Достатній (конструктивно-варіативний)
74-81	C	Добре – в цілому добрий рівень знань з незначною кількістю помилок	
64-73	D	Задовільно – посередній рівень знань з незначною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання	Середній (репродуктивний)

60-63	E	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань	
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання	Низький (рецептивно-продуктивний)
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань, що вимагає повторного вивчення дисципліни	

9. Рекомендована література

Базова

1. Арентд Х. Люди за темних часів / перек. з англ. Н. Рогачевської. К.: Дух і літера, 2008. 320 с.
2. Арон Р. Вступ до філософії історії: есе про межі історичної об'єктивності / перек. з франц. післямова та примітка О. Йосипенко, С. Йосипенка. К.: Український центр духовної культури, 2005. 580 с.
3. Вернудіна І. В. І. Я. Франко про природу поетичної і сонної фантазії, їх особливості і роль у креативному процесі //Актуальні філософські та культурологічні проблеми сучасності: альманах. Випуск 11. К.: Видавн. центр КНЛУ, 2003. С. 32–39.
4. Гриднева Н. К. Про поступове виховання артисцизму // Актуальні філософські та культурологічні проблеми сучасності: альманах. Випуск 18. К.: Видавн. центр КНЛУ, 2006. С. 176–184.
5. Кохан Т. Г. Персоналізована історія європейського кіномистецтва: потенціал культурологічного аналізу: монографія. К.: Ін-т культурології НАМ України, 2021. 320 с.
6. Кривошея Т. О. Дослідження чуттєвої культури в категоріях сучасної гуманітаристики: методологічні принципи //Сучасна культурологія: актуалізація теоретико-практичних вимірів: колективна монографія / за загал. ред. Ю. С. Сабадаш. К.: Видавництво Ліра-К, 2019. С. 65–87.
7. Левчук Л. Т. Психоаналіз: історія, теорія, мистецька практика: навчальний посібник. К.: «Либідь», 2002. 255 с.
8. Левчук Л.Т. Українська естетика: традиції та сучасний стан: монографія. Черкаси: Вид-во «Маклаут», 2011. 340 с.
9. Маланчук-Рибак О. З. Культурологія і мистецтвознавство: наукові статуси та взаємовпливи // Вісник ЛНАМ. Серія: Культурологія, 2016. Вип. 29. С. 58–70.
10. Малихіна М. А. Етюдна робота як метод виховання майбутнього актора // Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури: збірн. наук. праць. К: ДАКККіМ, КНУ імені Тараса Шевченка, 2004. Вип. XII. С. 224 – 231.

11. Малларме С. Вірші та проза: збірник // упоряд. та переклад. М. Москаленко. К.: Юніверс, 2001. 238 с.
12. Менжулін В. І. Біографічний підхід в історико-філософському пізнанні: монографія. К.: НАУКМА, Аграр-Медіа Груп, 2010. 455 с.
13. Мінаков М.А. Історія поняття досвіду: монографія. К.: ПАРАПАН, 2007. 380 с.
14. Нора П'єр. Теперішнє, нація, пам'ять: монографія / пер. с франц. К.: Вид-во «КЛЮ», 2014. 272 с.
15. Олійник О. С. Діалог культур: теоретико-практичні особливості культурного виробництва // Культурологічна думка: збірн. наук. праць. № 21. К.: Ін-т культурології НАМУ, 2022. С. 24–33.
16. Оніщенко О. І. Культуротворчий потенціал епістолярію: досвід другої половини ХІХ – першої половини ХХ століття: монографія. К.: Вид-во Ліра-К, 2017. 268 с.
17. Оніщенко О. І. Письменники як дослідники: потенціал теоретичних ідей (О. Уайльд, Т. Манн, А. Франс, І. Франко, С. Цвейг): монографія. К.: Ін-т культурології НАМ України, 2011. 272 с.
18. Оніщенко О. І. Художня творчість у контексті гуманітарного знання: монографія. К.: «Вища школа», 2001. 179 с.
19. Оніщенко О. І. Художня творчість: проект некласичної естетики. К.: Ін-т культурології АМУ, 2008. 230 с.
20. Оніщенко О. І. Від «пост» до «мета» модернізму: процес культуротворчих пошуків // Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого: збірн. наук. праць. Випуск 29. К.: 2021. С. 60–66.
21. Оніщенко О. І. Потенціал естетико-художньої пошуковості: культуротворча модель Мішеля Уельбека. К.: Ін-т культурології НАМ України, 2022. С. 34-41.
22. Опанасюк О. П. Творчість та інтенціональність: структурні параметри // Актуальні філософські та культурологічні проблеми сучасності: альманах. Випуск 23. К: Видавн. центр КНЛУ, 2010. С. 71-79.
23. Павличко С. Д. Дискурс модернізму в українській літературі: монографія. К.: Либідь, 1999. 447 с.
24. Поліщук О. П. Художнє мислення: естетико-культурологічний дискурс: монографія. Вид-во ПАРАПАН, 2007. 208 с.
25. Татаркевич В. Історія шести понять: монографія/ перекл. з польск. В. Корнієнка. К.: «Юніверс», 2001. 368 с.
26. Франко І. Я. Із секретів поетичної творчості: монографія / Зібрання творів у 50-ти томах. К.: Вид-во «Наукова думка», 1981. Т. 31. С. 45-119.

27. Харченко П. В. Розвиток духовності і самореалізація особистості у сфері музичного мистецтва // Актуальні філософські та культурологічні проблеми сучасності: альманах. Випуск 25. К.: Видавн. Центр КНЛУ, 2010. С. 498-502.
28. Холодинська С. М. Михайль Семенко: культуро творчі пошуки на теренах українського футуризму: монографія. К.: Вид-во Ліра-К, 2018. 292 с.

Додаткова:

1. Вороний М. К. М.Семенко «Prelude. Лірика» // Твори. К.: Дніпро, 1989. С. 643–647.
2. Горбачов Д. О. Українські авангардисти як теоретики і публіцисти: монографія. К.: РВА Тріумф, 2005. 384 с.
3. Жукова Н. А. Елітарна література в іменах: монографія. К.: Ін-т культурології НАМ України, 2016. 304 с.
4. Левчук Л. Т. Західноєвропейська естетика ХХ століття: навчальний посібник. К.: Либідь, 1997. 224 с.
5. Левчук Л. Т. Європейський культурний регіон: досвід теоретико-практичного регіону // Актуальні філософські та культурологічні проблеми сучасності: альманах. Випуск 20. К.: Видавн. центр КНЛУ, 2007. С. 83-89.
6. Лях Р. В. Творчість в контексті самореалізації особистості // Творчість у контексті розвитку людини: матеріали міжнародної наукової конференції. Частина 1. К.: 2003. С. 26-27.
7. Мазепа В. І. Культуроцентризм світогляду Івана Франка: монографія. К.: Вид-во ПАРАПАН, 2004. 232 с.
8. Оніщенко О. І. Дадаїзм у динаміці розвитку європейського авангардизму // Культурологічна думка: збірн. наук. праць. К.: Ін-т культурології НАМ України, 2016. Випуск 16. С. 54-62.
9. Оніщенко О. І. Культурологічні виміри інтелектуальної прози: від художньої творчості до ігор розуму: монографія. К.: Ін-т культурології НАМ України, 2021. 352 с.
10. Фуко М. Археологія знання: монографія // перек. з франц. К.: «Основи», 2003. 320 с.